

Utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Sammanfattning

I betänkandet tillstyrker utskottet regeringens förslag till fördelning av anslag inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. Utskottet tillstyrker också att regeringen bemyndigas att överskrida dels anslaget för Räntor på statsskulden, dels anslaget för Riksgäldskontorets provisionskostnader om det är nödvändigt för att regeringen ska kunna fullgöra statens betalningsåtaganden.

I betänkandet finns fyra särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 26	
Statsskuldsräntor m.m.....	4
Redogörelse för ärendet.....	5
Utskottets överväganden	6
Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003	6
Anslag 92:1 Räntor på statsskulden.....	6
Budgetpropositionen.....	6
Motionerna	7
Anslag 92:2 Oförutsedda utgifter	8
Budgetpropositionen.....	8
Anslag 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader	8
Budgetpropositionen.....	8
Motionen.....	9
Utskottets syn på anslagsfördelningen inom utgiftsområde 26.....	9
Bemyndigande att överskrida vissa anslag	11
Gällande bestämmelser	11
Budgetpropositionen.....	11
Utskottets ställningstagande	11
Särskilda yttranden.....	12
1. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 –	
punkt 1 (m).....	12
2. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 –	
punkt 1 (fp).....	13
3. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 –	
punkt 1 (kd).....	14
4. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 –	
punkt 1 (c)	14
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	16
Propositionen.....	16
Motioner från allmänna motionstiden.....	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Med hänvisning till de motiveringar som framförs under Utskottets överväganden föreslår utskottet att riksdagen fattar följande beslut:

1. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003

Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 anslag inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. på det sätt som framgår av efterföljande specifikation. Därmed bifaller riksdagen propositionen 2002/03:1 utgiftsområde 26 punkt 3 samt avslår motionerna
2002/03:Fi263 av Lena Ek m.fl. (c)
2002/03:Fi267 av Mats Odell m.fl. (kd)
2002/03:Fi287 av Lennart Hedquist m.fl. (m) yrkande 41.

2. Bemyndigande att överskrida vissa anslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att, om så erfordras för att kunna fullgöra statens betalningsåtaganden under 2003, överskrida ramanslagen *Räntor på statsskulden och Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning*. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 26 punkterna 1 och 2.

Stockholm den 10 december 2002

På finansutskottets vägnar

Sven-Erik Österberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sven-Erik Österberg (s), Fredrik Reinfeldt (m), Carin Lundberg (s), Karin Pilsäter (fp), Sonia Karlsson (s), Agneta Ringman (s), Gunnar Axén (m), Tommy Waidelich (s), Hans Hoff (s), Tomas Högström (m), Agneta Gille (s), Bo Bernhardsson (s), Gunnar Nordmark (fp), Olle Sandahl (kd), Jörgen Johansson (c) och Rolf Olsson (v).

Förslag till beslut om anslag inom utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m.

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag till anslagsfördelning.

Företrädarna för (m), (fp), (kd) och (c) har avgivit särskilda yttranden.

Tusental kronor

Anslag	Utskottets förslag
92 Statsskuldräntor m.m.	
1 Räntor på statsskulden (<i>ram</i>)	54 300 000
2 Oförutsedda utgifter (<i>ram</i>)	10 000
3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning (<i>ram</i>)	140 000
Summa för utgiftsområdet	54 450 000

Redogörelse för ärendet

I budgetpropositionen föreslår regeringen för utgiftsområde 26 Statsskuldsvräntor m.m. att riksdagen dels godkänner den föreslagna medelsanvisningen för de tre ramanslag som finns uppförda på utgiftsområdet, dels bemyndigar regeringen att överskrida två av dessa anslag i den utsträckning som är nödvändig för att fullgöra statens betalningsåtaganden. Propositionens förslag återges i *bilaga*.

I tre motioner väckta under allmänna motionstiden framförs yrkanden om att två av anslagen på utgiftsområdet ska föras upp med lägre belopp. Även motionernas förslag återges i *bilaga*.

Utskottets överväganden

Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag till medelsanvisning på utgiftsområde 26 (punkt 3). Utskottet avslår därmed motionerna Fi263 (c), Fi267 (kd) och Fi287 (m) yrkande 41.

Anslag 92:1 Räntor på statsskulden

Budgetpropositionen

I den prognos som redovisas i budgetpropositionen räknar regeringen med att utgifterna för räntor på statsskulden fram t.o.m. 2004 ska utvecklas enligt följande:

Beräknade utgiftsmässiga räntor på statsskulden 2001–2004

Belopp i miljarder kronor

	2001	2002	2003	2004
Räntor på lån i svenska kronor	45	45	42	44
Räntor på lån i utländsk valuta	24	18	17	16
Över/underkurser vid emission	-5	-3	-4	0
Summa räntor	65	60	56	59
Räntor på in- och utlåning ¹	-3	-1	-6	-7
Valutaförluster/vinster (-)	12	6	4	-1
Kursförluster/vinster (-)	5	2	1	2
Övrigt	2	0	0	0
Summa ränteutgifter	81	66	54	53

Anm. Beloppen är avrundade och stämmer därför inte alltid med summorna.

¹ Posten ingår inte längre i redovisningen av de kostnadsmässiga räntorna då den inte påverkar det finansiella sparandet.

Den utgiftsmässiga redovisningen återspeglar den väntade belastningen på statsbudgeten.

Om utgifterna i stället periodiseras får man en redovisning som återger statsskuld räntornas kostnadsmässiga utveckling. Vid en kostnadsmässig redovisning periodiseras utgifter och inkomster till den period resursförbrukningen sker. Så t.ex. ger nollkupongobligationer med nuvarande redovisningsprinciper inte någon belastning på statsbudgeten förrän lånet förfaller till inlösen, då å andra sidan samtliga ränteutgifter under lånets hela löptid betalas ut. Så länge nollkuponglånen inte har förfallit till inlösen kommer därför den

faktiska räntebelastningen att underskattas. På motsvarande sätt kan över- och underkurser i samband med emissioner av s.k. benchmarklån – dvs. lån där kupongräntan avviker från marknadsräntan – ge en skev bild av den verkliga räntebelastningen. Vid en kostnadsmässig redovisning däremot anses räntan uppkomma under lånets hela löptid och fördelas därför ut jämnt över denna.

Justeras utgifterna för statsskuldräntor med hänsyn till dels över- och underkurser vid emissioner, dels olika typer av nollkupongräntor erhålls enligt propositionen i stället följande beräknade kostnadsmässiga räntor på statsskulden.

Beräknade utgifts- och kostnadsmässiga räntor på statsskulden 2001–2004

Belopp i miljarder kronor

	2001	2002	2003	2004
Summa räntor	65	60	56	59
Summa räntekostnader ¹	63	56	57	58

¹ Innefattar inte någon periodisering av valutavinster/förluster.

Motionerna

Centerpartiet förordar i *motion Fi263* att anslaget Räntor på statsskulden för budgetåret 2003 förs upp med ett belopp som är 1 076 miljoner kronor lägre än vad regeringen föreslagit. Motionärernas förslag är en följd av att Centerpartiet i annat sammanhang har föreslagit att statliga företag nästa år ska säljas för ytterligare 30 miljarder kronor utöver vad regeringen räknar med för 2003. Detta förutsätts kunna ge en räntevinst på 1,1 miljarder kronor samma år.

Kristdemokraterna föreslår i *motion Fi267* att samma anslag ska minskas med 811 miljoner kronor. Även Kristdemokraterna har en omfattande plan för försäljning av statliga företag, vilket i likhet med de andra oppositionspartiernas budgetalternativ för 2003 beräknas inbringa 30 miljarder kronor mer i försäljningsinkomster än vad regeringen räknar med för samma år. I kombination med de övriga sammantagna budgetsaldoförändringarna till följd av Kristdemokraternas budgetpolitik leder detta enligt motionärerna till minskade räntekostnader med 0,8 miljarder kronor samma år.

Moderata samlingspartiets och *Folkpartiet liberalernas* budgetalternativ bygger på att statsskuldräntorna nästa år ska bli lägre till följd av inkomster från företagsförsäljningar som för respektive parti, liksom för de övriga oppositionspartierna, är 30 miljarder kronor högre än i regeringens budgetalternativ. Dessa båda partier har dock inga formella yrkanden om att anslaget till statsskuldräntor ska begränsas.

Anslag 92:2 Oförutsedda utgifter

Budgetpropositionen

På statsbudgeten har sedan länge funnits ett särskilt anslag för oförutsedda utgifter. Anslaget får tas i anspråk efter beslut av regeringen i varje särskilt fall för vissa närmare angivna ändamål. Utgifterna ska därvid i princip vara av så brådskande art att ett förslag inte hinner underställas riksdagen, och de ska inte heller kunna täckas av andra medel som står till regeringens förfogande.

I propositionen redovisas vilka ändamål anslaget Oförutsedda utgifter bör få användas till under nästa budgetår. Där föreslås också att regeringen i efterhand ska anmäla till riksdagen vilka utgifter som har belastat anslaget.

Under 2001 belastades anslaget med 35 000 kr avseende förlikningsersättning med anledning av ärende vid Europadomstolen för mänskliga rättigheter. Vidare har 600 000 kr betalats ut avseende ersättning för hur anställningsförhållanden påverkats då uppgifterna lämnats ut ur Säkerhetspolisens register. Ett skadestånd i enlighet med en dom rörande mervärdesskattelagstiftningen har föranlett en utbetalning på 751 479 kr. Dessutom har 1 356 364 kr betalats ut gällande förlikningsersättning med anledning av ärende rörande oförenlighet mellan de svenska avgasbestämmelserna och EG-rätten.

I år har fram t.o.m. juli sammanlagt 200 000 kr betalats ut från anslaget. Utbetalningarna avser ersättning för hur anställningsförhållanden påverkats då uppgifterna lämnats ut ur Säkerhetspolisens register.

Regeringen föreslår att anslaget Oförutsedda utgifter förs upp oförändrat med 10 miljoner kronor under 2003.

Anslag 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader

Budgetpropositionen

Anslaget avser provisionskostnader som har samband med upplåning och förvaltning av statsskulden. Samtliga provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning redovisas utanför utgiftstaket, vilket innebär att de behandlas på samma sätt som räntekostnaderna på statsskulden.

Merparten av provisionskostnaderna utgörs av försäljningsprovisioner till de banker som agerar som mellanhänder vid försäljningen av kontorets lån. Dessa mellanhänder, som består av en eller flera banker, köper ett lån av Riksgäldskontoret och säljer det vidare till investerare. De tar därmed på sig en risk som de kompenseras för genom provisionerna.

I provisionskostnaderna ingår också utgifter för provisioner i samband med inlösen av lån, förvaltningsprovisioner till externa förvaltare samt kreditavgifter.

Belastningen på anslaget under 2002 beräknas till 216,7 miljoner kronor. För 2003 respektive 2004 beräknas anslaget uppgå till 140 miljoner kronor.

Motionen

Moderata samlingspartiet föreslår i *motion Fi287* att anslaget för provisionskostnader ska föras upp med 135 miljoner kronor, vilket är 5 miljoner kronor lägre jämfört med vad regeringen har föreslagit (yrkande 41). Motionärerna uppger att de tidigare har ansett att detta anslag kan minskas med 5 miljoner kronor om upplånningens sammansättning ändras. Denna uppfattning vidhåller de i den nu aktuella motionen.

Utskottets syn på anslagsfördelningen inom utgiftsområde 26

På förslag från finansutskottet har riksdagen den 4 december 2002 ställt sig bakom regeringens förslag till utgiftsramar för 2003 (bet. 2002/03:FiU1, rskr. 24). Riksdagen har därmed beslutat att utgifterna på utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor m.m. inte får överstiga 54 450 miljoner kronor.

Finansutskottet har alltså tidigare tillstyrkt regeringens förslag till beräkning av ramnivån. Utskottet har i övrigt inte något att erinra mot regeringens förslag till medelsberäkning på utgiftsområdet, ej heller mot de villkor som enligt regeringen bör förknippas med utnyttjandet av anslaget för oförutsedda utgifter. Utskottet tillstyrker således den av regeringen föreslagna anslagsfördelningen inom utgiftsområdet.

Riksgäldskontoret har i en skrivelse till utskottet från november 2002 genomfört en ingående analys av ränteeffekter vid förbättrat budgetsaldo. Analysen utnyttjar kontorets låneplaneringssystem, där ränteprognoser normalt görs, och beaktar dels vilka instrument som kontoret emitterar vid var tid, dels vilka egenskaper som avkastningskurvan har vid prognostidpunkten. Riksgäldskontorets analys visar att en förbättring av budgetsaldot för 2003 med 30 miljarder kronor skulle minska statsskuldsräntorna med ca 1,6 miljarder kronor först under 2004. Året innan, alltså det år som förbättringen sker, beräknas ränteutgifterna öka i stället med ca 0,8 miljarder kronor till följd av lägre realiserade överkurser vid emission.

Riksgäldskontoret har för närvarande en lånepolicy som innebär koncentration på två-, fem- och tioårsobligationer. Under 2003 har samtliga dessa obligationer höga kupongräntor och ger därmed stora överkurser. Under 2004 ersätts de av obligationer som förfaller ett kalenderår senare, vilka har lägre kuponger. Det gör att överkursernas betydelse för utvecklingen av statsskuldsräntor vid ökade försäljningar av statliga företag under de två kommande åren minskar med tiden. En stor del av de nytillkommande besparingarna påverkar dock räntebetalningarna först under 2005 och framåt. Därmed begränsas besparingen under 2004 till ca 1,6 miljarder kronor, varav huvuddelen hänför sig till den bestående effekten från utförsäljningarna under 2003.

Det bör understyrkas att även Riksgäldskontorets beräkningar är approximativa. Utfallet för statsskuldsräntor påverkas av ändringar i ränteläget i förhållande till de antaganden som används för att göra beräkningar, liksom av eventuella beslut att introducera nya obligationslån. Trots dessa osäkerhetsfaktorer delar utskottet Riksgäldskontorets uppfattning att dessa beräk-

ningar ger en rimlig indikation på storleksordningar och – framför allt – tecken på ränteeffekterna.

Enligt vad utskottet erfarit från Riksgäldskontoret tyder storleksordningen på de av oppositionspartierna föreslagna besparingarna inom anslaget för statsskuldräntor på att partierna baserar sina ränteberäkningar på en modell för reguljära banklån. Kalkylmetoden för banklån måste emellertid anses missvisande vid beräkningar av effekter på statsskuldräntorna eftersom den inte beaktar statsskuldens strukturella egenskaper, med ränteutbetalningar som sker med betydande eftersläpning samt över- och underkurser som uppstår vid en aktiv statsskultsförvaltning. Riksgäldskontorets analys påvisar enligt utskottets mening att betydelsen av överkurser i den nuvarande upplåningsstrukturen är så stor att oppositionspartiernas förslag att under 2003 sälja statliga företag för 30 miljarder kronor utöver de i budgetpropositionen upptagna försäljningsinkomsterna inte kan resultera i någon omedelbar ränteminskning.

Moderata samlingspartiet föreslår vidare att anslaget för Riksgäldskontorets provisionskostnader minskas med 5 miljoner kronor om upplåningens sammansättning ändras. Den moderata motionen innehåller dock inte någon information om vilka förändringar i upplåningens sammansättning som bör genomföras, utan hänvisar i stället till partiets tidigare ställningstaganden i fråga. Detta tyder på att den förespråkade effektiviseringen av Riksgäldskontorets upplåningsverksamhet förväntas ske genom avveckling av Riksgäldsspar.

Riksgäldskontoret har enligt tidigare beslut av riksdag och regering i uppdrag att tillhandahålla instrument för upplåning direkt från hushållssektorn. Kravet är att lånekostnaderna är lägre än för motsvarande upplåning i statspappersmarknaden. Målet för hushållsupplåningen är således direkt härlett från det överordnade målet om kostnadsminimering. Riksgäldsspar är i detta sammanhang ett viktigt instrument. Upplåningen via Riksgäldsspar har också ökat kraftigt på senare år. Produkten uppfyller därigenom det kravet att ge lägre lånekostnader och bidrar på så sätt till att uppnå det lagstadgade målet för statsskultsförvaltningen. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte finns anledning att tillstyrka förslag att avveckla Riksgäldsspar.

Därtill vill utskottet uppmärksamma att anslaget för provisioner inte belastas med några kostnader för Riksgäldsspar. Enligt information från Riksgäldskontoret beror detta på att kontoret sköter distributionen av denna tjänst i egen regi. De direkta kostnaderna täcks av Riksgäldskontorets förvaltningsanslag, medan räntebetalningar kopplade till Riksgäldsspar belastar det vanliga räntanslaget. Följaktligen ger avveckling av Riksgäldsspar inte i sig utrymme att minska anslaget till provisionskostnader.

Med hänsyn till det ovan anförda kan utskottet inte ställa sig bakom motionärernas förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 26. Den i detta sammanhang föreslagna anpassningen av nivån på statsskuldräntorna och Riksgäldskontorets provisionskostnader ingår dessutom som delar i Moderata samlingspartiets, Kristdemokraternas och Centerpartiets budgetalternativ.

Dessa partiers budgetförslag avvisades redan när riksdagen tidigare fastställde vilka utgiftsramar som skall gälla för 2003.

Utskottet tillstyrker alltså propositionens förslag (punkt 3) samt avstyrker motionerna Fi263 (c), Fi267 (kd) och Fi287 (m) yrkande 41.

Bemyndigande att överskrida vissa anslag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen bifaller regeringens förslag om bemyndiganden att överskrida ramanslagen för statsskuldräntor respektive Riksgäldskontorets provisionskostnader om så erfordras för att kunna fullgöra statens betalningsåtaganden under 2003 (punkterna 1 och 2).

Gällande bestämmelser

Regeringen får enligt ett nyligen lämnat bemyndigande (bet. 2002/03:FiU1, avsnitt 4.5) överskrida de ramanslag riksdagen har anvisat för 2003, förutsatt att vissa villkor är uppfyllda. Bland annat ska riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinna inväntas och överskridandet ska rymmas inom det fastställda utgiftstaket för staten.

Detta bemyndigande omfattar inte anslaget för räntor på statsskulden, ej heller anslaget för Riksgäldskontorets provisionskostnader, vilka båda ligger utanför utgiftstaket. Enligt den ordning som gäller fr.o.m. 1997 har i stället ett särskilt bemyndigande knutits till anslaget för statsskuldräntor. För att säkerställa att regeringen alltid kan fullgöra sina åtaganden gentemot långivarna är därvid rätten att överskrida detta anslag beloppsmässigt obegränsad.

Budgetpropositionen

I budgetpropositionen föreslås att regeringen på motsvarande sätt ska bemyndigas att överskrida anslaget Räntor på statsskulden även under 2003 (punkt 1). Ett motsvarande bemyndigande föreslås också bli lämnat för anslaget Riksgäldskontorets provisionskostnader (punkt 2).

Utskottets ställningstagande

Finansutskottet biträder regeringens förslag (punkterna 1 och 2).

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 – punkt 1 (m)

av Fredrik Reinfeldt, Gunnar Axén och Tomas Högröm (alla m).

Riksdagen har den 4 december 2002 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas budgetförslag för 2003. Det innebär att riksdagen för detta år nu har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år.

För budgetåret 2003 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 26 inte får överstiga 54 450 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling. Moderata samlingspartiets förslag på utgiftsområdet understiger denna nivå och kan således formellt tas upp till behandling.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen givit budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att redovisa något formellt motförslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 26. Vårt budgetalternativ – med våra förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör nämligen ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Vi vidhåller emellertid vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 26 borde ha begränsats med 750 miljoner kronor på det sätt som framgår av Moderata samlingspartiets motion Fi231. I vårt budgetalternativ föreslår vi nämligen att statliga företag under 2003 ska säljas ut för netto 30 miljarder kronor mer än vad regeringen räknar med, vilket vi förutsätter ska ge en räntevinst på 0,8 miljarder kronor samma år.

Den av oss, och av de övriga oppositionspartierna, föreslagna saldförbättringen beräknas alltså leda till minskade räntekostnader för den svenska statskulden redan nästa år. Det förslag som vi lägger fram för riksdagen blir, om riksdagen ställer sig bakom vårt förslag, känt över ett halvår innan försäljningen av statliga företag planeras äga rum. Därmed behöver inte någon överupplåning uppstå. Den aktuella låneplanen bör kunna ta detta i beaktande vid all upplåning och refinansiering som äger rum fram till dess att utförsäljningen genomförs. Detta anser vi är möjligt eftersom så mycket som en knapp tredjedel av hela statsskulden omsätts per år. Riksgäldskontoret bör dessutom även ha möjlighet till kortsiktig flexibilitet i sammansättningen av sin totala portfölj. Risker att behöva realisera kostnader för överupplåning torde således vara obefintlig i den modell vi angett för utförsäljning av statliga aktier.

Samtidigt håller vi fast vid vårt förslag om att avveckla Riksgäldsspar. Ny information från Riksgäldskontoret visar emellertid att förslagets effekter, som framgår av Moderata samlingspartiets motion Fi287, påverkar kontorets förvaltningsanslag. Därför tar vi upp den beräknade besparingen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. Vårt ställningstagande i denna fråga presenteras därmed i Moderata samlingspartiets reservation till punkt 5 i finansutskottets betänkande 2002/03:FiU2.

2. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 – punkt 1 (fp)

av Karin Pilsäter och Gunnar Nordmark (båda fp).

Riksdagen har den 4 december 2002 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas budgetförslag för 2003. Det innebär att riksdagen för detta år nu har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år.

För budgetåret 2003 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 26 inte får överstiga 54 450 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling. Folkpartiets förslag på utgiftsområdet understiger denna nivå och kan således formellt tas upp till behandling.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen givit budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att redovisa något formellt motförslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 26. Vårt budgetalternativ – med våra förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör nämligen ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Vi vidhåller emellertid vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 26 borde ha begränsats med 1 200 miljoner kronor på det sätt som framgår av Folkpartiets motion Fi232. I vårt budgetalternativ föreslår vi nämligen att statliga företag under 2003 ska säljas ut för netto 30 miljarder kronor mer än vad regeringen räknar med, vilket vi förutsätter, tillsammans med andra skillnader i budgetsaldot i jämförelse med regeringens förslag, ska ge en räntevinst av angiven omfattning samma år.

Den av oss, och av de övriga oppositionspartierna, föreslagna saldförbättringen beräknas alltså leda till minskade räntekostnader för den svenska statskulden redan nästa år. Det förslag som vi lägger fram för riksdagen blir, om riksdagen ställer sig bakom vårt förslag, känt över ett halvår innan försäljningen av statliga företag planeras äga rum. Därmed behöver inte någon överupplåning uppstå. Den aktuella låneplanen bör kunna ta detta i beaktande vid all upplåning och refinansiering som äger rum fram till dess att utförsäljningen genomförs. Detta anser vi är möjligt eftersom så mycket som en knapp tredjedel av hela statsskulden omsätts per år. Riksgäldskontoret bör dessutom även ha möjlighet till kortsiktig flexibilitet i sammansättningen av sin totala portfölj. Risken att behöva realisera kostnader för överupplåning torde således vara obefintlig i den modell vi angett för utförsäljning av statliga aktier.

3. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 – punkt 1 (kd)

av Olle Sandahl (kd).

Riksdagen har den 4 december 2002 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas budgetförslag för 2003. Det innebär att riksdagen för detta år har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år.

För budgetåret 2003 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 26 inte får överstiga 54 450 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling. Kristdemokraternas förslag på utgiftsområdet understiger denna nivå och kan således formellt tas upp till behandling.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen givit budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att redovisa något formellt motförslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 26. Vårt budgetalternativ – med våra förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör nämligen ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Vi vidhåller emellertid vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 26 borde ha begränsats med 811 miljoner kronor på det sätt som framgår av den kristdemokratiska motionen Fi267. I vårt budgetalternativ föreslår vi nämligen att statliga företag under 2003 ska säljas ut för netto 30 miljarder kronor mer än vad regeringen räknar med, vilket vi förutsätter ska ge en räntevinst av angiven omfattning samma år.

Den av oss, och av de övriga oppositionspartierna, föreslagna saldförbättringen beräknas alltså leda till minskade räntekostnader för den svenska statskulden redan nästa år. Det förslag som vi lägger fram för riksdagen blir, om riksdagen ställer sig bakom vårt förslag, känt över ett halvår innan försäljningen av statliga företag planeras äga rum. Därmed behöver inte någon överupplåning uppstå. Den aktuella låneplanen bör kunna ta detta i beaktande vid all upplåning och refinansiering som äger rum fram till dess att utförsäljningen genomförs. Detta anser vi är möjligt eftersom så mycket som en knapp tredjedel av hela statsskulden omsätts per år. Riksgäldskontoret bör dessutom även ha möjlighet till ökad kortsiktig flexibilitet i sammansättningen av sin totala portfölj. Risker att behöva realisera kostnader för överupplåning torde således vara obefintliga i den modell vi angett för utförsäljning av statliga aktier.

4. Anslagen inom utgiftsområde 26 under budgetåret 2003 – punkt 1 (c)

av Jörgen Johansson (c).

Riksdagen har den 4 december 2002 i första steget av budgetprocessen ställt sig bakom regeringens, Vänsterpartiets och Miljöpartiet de grönas budgetförslag för 2003. Det innebär att riksdagen för detta år nu har låst såväl utgiftstak

som ramar för de 27 utgiftsområdena samt fattat beslut om de skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år.

För budgetåret 2003 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 26 inte får överstiga 54 450 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling. Centerpartiets förslag på utgiftsområdet understiger denna nivå och kan således formellt tas upp till behandling.

Eftersom riksdagsmajoriteten i första steget av budgetprocessen givit budgetpolitiken en helt annan inriktning än den vi önskat, avstår vi från att redovisa något formellt motförslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 26. Vårt budgetalternativ – med våra förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör nämligen ses som ett sammanhållet paket där någon eller några delar inte kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Vi vidhåller emellertid vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 26 borde ha begränsats med 1 075,9 miljoner kronor på det sätt som framgår av Centerpartiets motion Fi263. I vårt budgetalternativ föreslår vi nämligen att statliga företag under 2003 ska säljas ut för netto 30 miljarder kronor mer än vad regeringen räknar med, vilket vi förutsätter ska ge en räntevinst av angiven omfattning samma år.

Den av oss, och av de övriga oppositionspartierna, föreslagna saldeförbättringen beräknas alltså leda till minskade räntekostnader för den svenska statskulden redan nästa år. Det förslag som vi lägger fram för riksdagen blir, om riksdagen ställer sig bakom vårt förslag, känt över ett halvår innan försäljningen av statliga företag planeras äga rum. Därmed behöver inte någon överupplåning uppstå. Den aktuella låneplanen bör kunna ta detta i beaktande vid all upplåning och refinansiering som äger rum fram till dess att utförsäljningen genomförs. Detta anser vi är möjligt eftersom så mycket som en knapp tredjedel av hela statsskulden omsätts per år. Riksgäldskontoret bör dessutom även ha möjlighet till kortsiktig flexibilitet i sammansättningen av sin totala portfölj. Risken att behöva realisera kostnader för överupplåning torde således vara obefintlig i den modell vi angett för utförsäljning av statliga aktier.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2002/03:1 Budgetpropositionen för 2003, utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m., föreslår regeringen

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att 2003 besluta att ramanslaget 92:1 Räntor på statsskulden får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden (avsnitt 3.1),
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att 2003 besluta att ramanslaget 92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning får överskridas om det är nödvändigt för att fullgöra statens betalningsåtaganden (avsnitt 5.1),
3. att riksdagen för budgetåret 2003 anvisar anslagen under utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. enligt följande uppställning:

Anslag	Anslagstyp	Anslagsbelopp (tusental kronor)
92:1 Räntor på statsskulden	(ram)	54 300 000
92:2 Oförutsedda utgifter	(ram)	10 000
92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning	(ram)	140 000
Summa		54 450 000

Motioner från allmänna motionstiden

2002/03:Fi263 av Lena Ek m.fl. (c):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 26 Statsskuldräntor m.m. enligt följande uppställning:

Anslag	Regeringens förslag	Anslagsförändring
92:1 Räntor på statsskulden	54 300 000	-1 075 900
92:2 Oförutsedda utgifter	10 000	
92:3 Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning	140 000	
Summa	54 450 000	-1 075 900

2002/03:Fi267 av Mats Odell m.fl. (kd):

Riksdagen anvisar till anslaget 92:1 Räntor på statsskulden för budgetåret 2003 811 000 000 kr mindre än vad regeringen föreslagit eller således 53 489 000 000 kr.

2002/03:Fi287 av Lennart Hedquist m.fl. (m):

41. Riksdagen anvisar för år 2003 i enlighet med vad i motionen anförs till utgiftsområde 26 Statsskuld räntor m.m. anslag 92:3 Riksgäldens provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning för år 2003 135 000 000 kr.